

Poelen

Poelen zijn voor kikkers, padden en salamanders van levensbelang. Zij gebruiken poelen als voortplantingsplek. In het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) richt VALA zich op specifieke soorten als de boomkikker, de kamsalamander en de knoflookpad. Maar ook meer algemene soorten als de groene kikker of de kleine watersalamander maken gebruik van poelen, net als insecten en zoogdieren. Een goed aangelegde en onderhouden poel is dan ook een bron van biodiversiteit!

Hoe leg ik een goede poel aan?

KIES DE JUISTE LOCATIE

Een goede locatie voldoet in ieder geval aan deze voorwaarden:

- **Het grondwater zit niet te diep.**

Als een poel in het voorjaar al droogvalt, mislukt de voortplanting van amfibieën. Kies daarom een plek waar de grondwaterstand half april niet dieper dan ca. 0,80 meter onder het maaiveld zit. Dit is eenvoudig te bepalen door met een grondboor op de gewenste locatie een gat te boren.

- **Zonnicke plek met voldoende afstand van hoge beplanting.**

Leg de poel aan op zeker 10 – 20 meter afstand van hoge beplanting. Dat voorkomt bladval en daarmee onnodig vaak onderhoud van de poel. Een plek in de zon is juist heel gunstig.

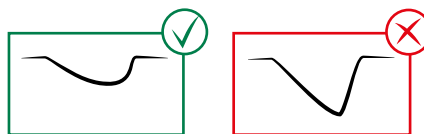

NIEUW AANGELEGDE POEL WAARBIJ DE TOPLAAG OP DE OEVER IS VERWIJDERD

GRAAF DE POEL NIET TE DIEP

- Het graven van een goede poel vraagt vakmanschap. Kies voor een bedrijf met ervaring en graaf de poel circa 0,5 meter onder de gemiddeld laagste grondwaterstand.

- Het is de kunst de poel zo aan te leggen dat de poel niet jaarlijks droogvalt, maar in een droge zomer de héle poel droogvalt. Geef de poel daarom de vorm van een kom, en geen puntzak friet.

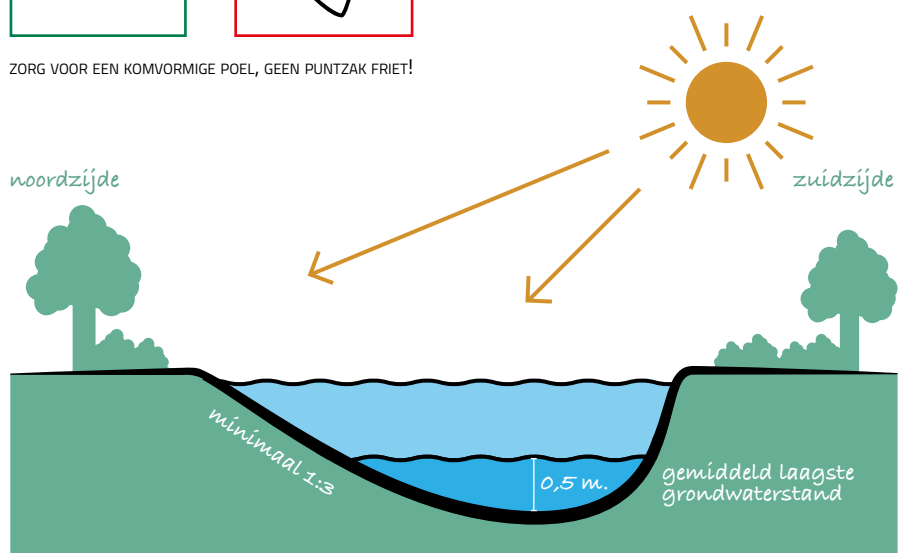

ZORG VOOR EEN KOMVORMIGE POEL, GEEN PUNTZAK FRIET!

ZORG VOOR EEN FLAUW TALUD AAN DE NOORDZIJDE

- In zonnig water ontwikkelen amfibie nities zich beter. Dit is ook waarom een schuin talud (minimaal 1:3, maar liever veel flauwer) aan de zonnige noordzijde van de poel belangrijk is: hier is het ondieper en warmt het water sneller op.

- Bonus: wanneer je de toplaag rondom de poel afgraaft over een breedte van slechts een paar meter, kan zich hier een mooie kruidenrijke vegetatie ontwikkelen.

SCHEMATISCHE WEERGAVE VAN EEN OPTIMALE POEL

Hoe beheer ik mijn poel?

ZET GEEN VISSEN UIT

Vissen eten de eitjes en larven van amfibieën. Daarom is droogval van een poel in een droge zomer ook geen probleem, dan zijn de vissen ook meteen weg. Vissen zijn meer op hun plek in beken en sloten.

DOE HET GROOT ONDERHOUD IN FASES

Zonder beheer groeit een poel dicht. Idealiter doe je niet al het onderhoud in één keer, maar in fases. Als de poel dichtgroeit:

- Doe het ene jaar de oostzijde en twee jaar later de westzijde. Amfibieën kunnen dan altijd vluchten naar de andere kant van de poel en zo blijft ook altijd een deel van de belangrijke noordoever intact.
- Het best doe je dit groot onderhoud tussen 15 augustus en 15 oktober. Er zijn dan nauwelijks amfibieën in het water aanwezig, waardoor de verstoring het kleinst is.
- Verspreid de modder of bagger niet op de oever. Door het af te voeren voorkom je sterke verzuivering met brandnetel. Een kruidenrijke vegetatie bevat meer insecten voor amfibieën.

ONDERHOUD DE OEVER ELK JAAR

- Verwijder regelmatig de struiken die rondom de poel opkomen, zodat de poel volledig in de zon blijft liggen.
- Maai jaarlijks tussen 15 augustus en 15 oktober minstens 1/3 en maximaal 2/3 van de oever. Er blijft dan genoeg voedsel en schuilgelegenheid voor amfibieën en insecten beschikbaar.
- Laat het maaisel een week liggen en voer het daarna af. Insecten hebben zo de kans een veilige plek op te zoeken. Het afvoeren zorgt (op termijn) voor een kruidenrijke vegetatie.

HET SCHONEN VAN DE HELFT VAN DE POEL

EEN OPTIMALE POEL MET BEGROEIING IN DE DIRECTE OMGEVING

Ook goed om te weten!

Amfibieën hebben water nodig om zich voor te planten. Buiten de voortplantingstijd leven de meeste kikkers, padden en salamanders op het land in de omgeving van de poel. Je kunt ze helpen door ze grenzend aan de poel kruidenrijk grasland aan te bieden, waar lekker veel insecten voor ze zitten. Denk ook aan een plek in de nabijheid om te overwinteren, zoals een houtsingel of een takkenril.

DE BOOMKIKKER IS EEN VAN DE ACHTERHOEKSE BOERENLANDSOORTEN DIE PROFITEERT VAN EEN GOED AANGELEGDE EN BEHEERDE POEL

